

spiritului de negație: Diavolul, ar fi fost român și s-ar fi aflat în fața scaunului dumnezeiesc de judecată, el nu ar fi putut opune niciodată poruncii lui Dumnezeu un: „*Non fiat*”, un: „ba”, un: „să nu fie”; el i-ar fi demonstrat mai curând, lui Dumnezeu, că el vede lucrurile altfel și mai bine decât el. Ceea ce nu l-ar fi făcut mai puțin diabolic și nici mai puțin primejdios ispititor de puțințe.

E important de reținut acest caracter luciferic și nu satanic, al tăgădei românești, în forma ei absolută. Pentru că Satana singur e cel care zice: „ba”, care luptă să desfacă voile lui Dumnezeu, care reprezintă deci un negator activ, existențial; pe când Lucifer speculează numai asupra posibilităților, adică asupra înșirilor și a puțințelor de a fi, închise în firele lucrurilor.

Că aceasta e orientarea românească a minții, când neagă, o dovedește și faptul că negația pură și simplă se poate conjuga, în românește, cu afirmația, în expresia „ba da”, adăugarea împotrivirii accentuând, paradoxal, afirmația, în loc s-o tăgăduiască.

La fel, tăgăduirea negației: „ba nu”, nu o prefăce în afirmație, cum face în orice limbă iterația negației; ci tăgada rămâne opoziție